

ИНСТИТУТ ЗА ЕКОНОМИЈУ И ПРАВО

АКТУЕЛНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И РОКОВИ ОБАВЕЗА КОРИСНИКА БУЏЕТСКИХ СРЕДСТАВА У СЕПТЕМБРУ 2023. ГОДИНЕ

Приредила: Мирослава Минић

56 969	373 967
817	804 029
58	1 296 731
6	1 859 317
	2 499 808
	3 227 076
	4 050 935
	R 28 331

1. ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ОСНОВАМА СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

У складу са савременим захтевима у области образовања, урађен је Предлог Закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања, који је кровни закон за све нивое образовања и као такав прошао је јавну расправу и скупштинску процедуру.

У Закону о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 - др. закон, 10/19 и 6/20) извршене су измене и допуне законских одредби које дефинишу наведени ниво образовања.

Основни разлог за доношење овог закона јесте благовремено стварање услова за ефикасну и стручну припрему за реализацију испита којим се завршава одређени ниво образовања. Увођење опште, стручне и уметничке матуре као завршних испита који су требали да подигну квалитет средњег образовања и васпитања и да служе као улаз у високо образовање.

Пројекат „Државна матура“ који финансира Европска унија, у току 2021. године реализован је први, а у току 2022. године реализован је други пилот опште, стручне и уметничке матуре. Институционални оквир за спровођење опште, стручне и уметничке матуре предвиђен је активношћу Акционог плана за период од 2021. до 2023. године, за спровођење Стратегије развоја образовања и васпитања у Републици Србији до 2030. године („Службени гласник РС”, број 63/2021. године).

Измене Закона и дефинисање појединих одредби су извршене допуном у постојећим и дефинисањем нових чланова Закона о чему ће бити указано у даљем току излагања.

У наставку текста биће обрађени најзначајнији делови предлога закона, који дефинишу образовање у Србији.

Спровођење завршних испита поверава се Центру за испите при Заводу за вредновање квалитета

Овим законом предвиђа се да Центру за испите при Заводу за вредновање квалитета образовања и васпитања додају одређене надлежности и тако у оквиру једне институције створе предуслови за припрему и спровођење националних испита којима се стиче одређени ниво образовања (завршни испит на крају основног образовања и васпитања, завршни испит у средњем образовању и васпитању, општа, стручна и уметничка матура). Дефинисани су послови који су потребни да Центар за испите оствари ову улогу и посебно, уведен је информациони систем који ће овом центру помоћи да лакше обрађује резултате испита и податке о ученицима и лицима која спроводе испите, као и да добијене резултате испоручи **високошколским установама ради уписа на високо образовање.**

Због наведених системских промена, било је неопходно извршити одговарајуће измене и допуне у Закону о основама система васпитања и образовања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18

– др. закон, 10/19 и 6/20, у даљем тексту: Закон), како би се одређени послови у вези са припремом и реализацијом наведених испита поверили **Заводу за вредновање квалитета образовања и васпитања – Центру за испите.**

Такође, у вези са напред наведеним предложеним изменама било је потребно прописати **приговор на испите којима се стиче ниво образовања**, с обзиром да решења у важећем закону нису прецизирала ову могућност и да се проблем у пракси решавао доношењем стручних упутстава.

Старосна граница за упис у средњу школу

У члану 1. Предлога закона врши се допуна у члану 4. став 2. Закона, који уређује старосну границу ученика за упис у средњу школу у својству редовног и ванредног ученика.

Већ је био прописан изузетак када су у питању ванредни ученици, предложеном допуном даје се могућност да се посебним законом може утврдити друга старосна граница за упис у средњу школу и за стицање својства редовног ученика.

У установи чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе обезбеђује се бесплатно: 1. васпитање и образовање деце у години пред полазак у школу, у складу са овим и посебним законом; 2. основно образовање и васпитање ученика и одраслих, у складу са овим и посебним законом; 3. средње образовање редовних и ванредних ученика, под једнаким условима, у складу са овим и посебним законом.

Редован ученик јесте лице које је у првом разреду средњег образовања и образовања за рад млађе од 17 година, а ванредан ученик – лице старије од 17 година. Изузетно, и лице млађе од 17 година може да стиче средње образовање или образовање за рад у својству ванредног ученика, уз сагласност министра надлежног за послове образовања и васпитања и то: 1) лице које се професионално бави спортом; 2) лице чија природа болести објективно не дозвољава редовно похађање наставе; 3) у другим оправданим случајевима када објективне околности не дозвољавају редовно похађање наставе.

Изузетно, лице старије од 17 година које је претходне школске године завршило основну школу у трајању од осам година, може у наредној школској години уписати средњу школу у својству редовног ученика. Узраст лица које стиче основно и средње образовање по програму за одрасле, уређује се посебним законом. Лице које је стекло средње образовање, а жели да се преквалификује или доквалификује, стекне специјалистичко или мајсторско образовање, плаћа школарину. Изузетно, лица која се из здравствених разлога преквалификују или доквалификују не плаћају школарину. Висину школарине утврђује министарство надлежно за послове образовања и васпитања према врстама образовања и васпитања, с тим да се поједини ванредни ученици – лица старија од 17 година, услед тешке материјалне и социјалне ситуације, могу ослободити плаћања школарине, ради постизања пуне равноправности у стицању образовања и васпитања. Родитељ, односно други законски заступник детета и ученика може да се определи за стицање основног образовања и васпитања, код куће, уз обезбеђивање трошкова образовања и васпитања.

Чланом 2. Предлога закона врши се допуна у члану 7. Закона и предложеним решењем обухватају се ученици и одрасли који показују неку од способности, како би се свима омогућило образовање у складу са способностима које имају – изузетне, односно посебне способности (талентовани и даровити).

Компетенције наставника, васпитача дефинисане су одређеним Правилницима, у недостатку експлицитног правног основа, повезивањем релевантних одредаба закона, министар је донео:

Правилник о стандардима квалитета 19 уџбеника и упутство о њиховој употреби („Службени гласник РС“, бр. 42/16 и 45/18); Правилник о стандардима квалитета рада установе („Службени гласник РС - Просветни гласник“, број 14/18); Правилник о стандардима компетенција за професију васпитача и његовог професионалног развоја („Службени гласник РС – Просветни гласник“, број 16/18); Правилник о стандардима компетенција за професију стручног сарадника у предшколској установи и његовог професионалног развоја („Службени гласник РС - Просветни гласник“, број 3/21). На основу раније важећег Закона о основама система образовања и васпитања, Национални просветни савет донео је Правилник о стандардима компетенција за професију наставника и њиховог професионалног развоја („Службени гласник РС – Просветни гласник“, број 5/11) и Правилник о стандардима компетенција директора установа образовања и васпитања („Службени гласник РС“, број 38/13).

У складу са наведеним врши се допуна у члану 10. Закона, с обзиром на то да Закон не садржи изричит правни основ за овлашћење министра за доношење подзаконских аката, односно правилника о стандардима компетенција наставника, васпитача, стручних сарадника и директора.

Такође у важећем члану 10. тач. 4) и 5) Закона, као стандарди образовања и васпитања који представљају скуп норми на основу којих се врши процена квалитета у систему образовања и васпитања, наведени су стандарди компетенција наставника, васпитача и стручних сарадника (тачка 4) и стандарди компетенција директора (тачка 5), али не и стандарди компетенција секретара установе, како је прописано Стратегијом, те је сагласно томе дато овлашћење министру да, осим стандарда компетенција наставника, васпитача, стручних сарадника и директора, донесе и стандарде компетенција за секретара установе, као и стандарде квалификација.

Упис ученика у школу

Чланом 4. Предлога закона врши се измена назива „стандарди постигнућа“ у „стандарди образовних постигнућа“ где је прецизирано да претходну проверу знања **приликом уписа ученика у основну школу обавља тим, који у свом саставу осим наставника разредне наставе, педагога и психолога школе, може уместо наставника разредне наставе, односно уз наставника разредне наставе да има и наставника предметне наставе.**

Разлог наведене измене, односно увођење наставника предметне наставе у тим јесте чињеница да се у пракси дешавало да овај тим врши претходну проверу знања и деце старије од 12 година, што узрасно одговара ученику другог циклуса основног образовања и васпитања, у којем се остварује предметна настава, коју реализују наставници предметне наставе.

Предлога закона омогућено је да се обухвате сви ученици и одрасли који показују неку од способности, а како би свима било омогућено образовања у складу са својим способностима.

Одговорност за редовно похађање наставе

Родитељ, односно други законски заступник одговоран је за упис детета у школу, за редовно похађање наставе и обављање других школских обавеза. Јединица локалне самоуправе води евиденцију и обавештава школу и родитеље, односно друге законске заступнике, о деци која треба да се упишу у први разред основне школе најкасније до краја фебруара текуће године за наредну школску годину. Школа је дужна да, у складу са просторним и кадровским могућностима, обавести родитеља, односно другог законског заступника о одлуци по његовом захтеву за упис детета ван подручја школе, до 30. априла текуће календарске године. Школа је дужна да обавести родитеља, односно другог законског заступника и јединицу локалне самоуправе о детету које није уписано у први разред, најкасније 15 дана пре почетка школске године. Школа је дужна да обавести родитеља,

односно другог законског заступника о ученику који нередовно похађа или је престао да похађа наставу, најкасније два дана од дана престанка похађања наставе. Ако родитељ, односно други законски заступник по пријему обавештења из става 5. овога члана не обезбеди да у року од три дана ученик настави редовно да похађа наставу, или не обавести школу о разлозима изостанка ученика, школа одмах обавештава јединицу локалне самоуправе и надлежну установу социјалне заштите. Упис деце у предшколску установу и упис ученика у основну и средњу школу уређени су посебним законом.

Законом су прецизиране обавезе родитеља, односно другог законског заступника да осим тога што је дужан да обезбеди да ученик редовно похађа наставу, дужан је и да обавести школу о разлозима евентуалног изостајања ученика са наставе. Могућност да родитељ обавести школу уведена је из разлога што постоје и објективне околности у којима родитељ неће моћи да у року од три дана обезбеди да ученик настави да редовно похађа наставу (у случају болести ученика или у другим оправданим случајевима када ученик није у могућности да у наведеном року настави редовно похађање наставе).

У први разред средње школе уписују се лица са стеченим основним образовањем и васпитањем, у складу са посебним законом. У први разред средње школе која остварује програме музичког и балетског образовања, прилагођен или индивидуализовани школски програм за ученике са изузетним, односно посебним способностима, као и индивидуални образовни план за ученике и одрасле са сметњама у развоју, уписују се лица у складу са посебним законом. Изузетно, поједина лица или групе лица из осетљивих категорија, лица са сметњама у развоју и инвалидитетом, могу да се упишу у средњу школу под повољнијим условима ради постизања пуне равноправности у стицању образовања и васпитања, у складу са мерилима и по поступку који пропише министар. Након завршеног средњег образовања и васпитања у средњу школу може да се упише лице ради преквалификације, доквалификације, специјалистичког или мајсторског образовања, у складу са посебним законом. У средњу школу може да се упише и лице са стеченим или завршеним основним образовањем и васпитањем ради стручног оспособљавања, односно обучавања. Изузетно, одрасли који стиче основно образовање може упоредо да похађа прописани или одобрени програм обуке у средњој школи.

Школске управе

Предлогом закона којим се мења члан 31. Закона, прецизира се надлежност школских управа.

За обављање стручно-педагошког надзора, спољашњег вредновања рада установа, давање подршке развојном планирању и унапређивању квалитета рада установа и обављање других послова утврђених законом, у Министарству се образују организационе јединице за обављање тих послова ван седишта Министарства – **школске управе**, у складу са законом. Министарство у оквиру школске управе спроводи следеће послове : 1. планира, спроводи и обавља стручно-педагошки надзор у установама; 2. планира и спроводи спољашње вредновање рада установа; 3. прати стручно усавршавање наставника, васпитача, стручног сарадника, директора и секретара установе и даје предлоге за стручно усавршавање, а ради унапређивања личног и професионалног развоја запослених и укупног рада установе; 4. даје подршку развојном планирању, развоју предшколског, школског и васпитног програма и унапређивању квалитета образовања и васпитања, као подршка самовредновању и спровођењу спољашњег вредновања; 5. учествује у припремама плана развоја образовања и васпитања за подручје за које је образована школска управа и прати његово остваривање; 6. обезбеђује све услове да установе несметано уносе, попуњавају, ажурирају и одржавају базу података о образовању и васпитању у оквиру јединственог информационог система просвете; 7. сарађује са свим надлежним органима, службама и организацијама

на територији за подручје за које је школска управа образована; 8. учествује у планирању мреже установа; 9. обавља и друге послове, у складу са законом и другим прописима.

Предлог закона допуњује се члан 24. Закона из разлога што је уочено да је у руралним подручјима Републике Србије мрежа основних школа, односно њених издвојених одељења је развијенија од предшколских установа, а основне школе немају васпитаче, већ наставнике разредне наставе за чијим је радом престала потреба, који могу бити распоређени на рад у припремну предшколску групу.

Предлога закона допуњује се члан 28. Закона. Предложено је да се на почетку образовно-васпитног рада који се остварује у току школске године, која почиње 1. септембра, изводи химна Републике Србије, ради развијања националног идентитета ученика, као и свести и осећања припадности Републици Србији.

Национални просветни савет

Предлога закона допуњује се члан 34. Закона, будући да Законом није било прописано да у области развоја и унапређивања система образовања и васпитања Национални просветни савет даје мишљење о стандардима компетенција секретара установе.

У области развоја и унапређивања система образовања и васпитања Национални просветни савет даје мишљење: 1. о стању образовања и васпитања на свим нивоима из своје надлежности и усаглашености система образовања и васпитања са европским принципима и вредностима; 2. о правцима развоја и унапређивања квалитета предшколског, основног и средњег општег и уметничког образовања и васпитања; 3. Министарству у поступку доношења закона и других аката, којима се уређују питања од значаја за област образовања и васпитања; 4. о стандардима ОБРАЗОВНИХ постигнућа; 5. о стандардима и то: (1) стандардима компетенција за професију наставника и васпитача и стручног сарадника и њиховог професионалног развоја; (2) стандардима компетенција директора; (2а) стандардима компетенција секретара (3) стандардима квалитета уџбеника и наставних средстава; (4) стандардима услова за остваривање посебних програма у области предшколског васпитања и образовања; (5) стандардима квалитета рада установе; 6. на основе програма предшколског васпитања и образовања, Национални оквир образовања и васпитања, планове и програме наставе и учења основног и средњег општег и уметничког образовања и васпитања, део планова и програма наставе и учења средњег стручног образовања и васпитања и образовања одраслих за општеобразовне предмете и основе васпитног програма; 7. о предлогу програма: завршног испита основног образовања и васпитања, опште и уметничке матуре, у складу са овим и посебним законом. У области развоја и унапређивања система образовања и васпитања Национални просветни савет даје предлоге: 1) за смањење стопе осипања и раног напуштања образовног система и утврђује предлоге мера за наставак образовања деце и ученика који су напустили систем; 2) у вези са образовањем и о допунском образовању наставника, васпитача и стручних сарадника; 3) о постојању потребе за новим уџбеницима; 4) и обавља друге послове, у складу са законом. У области развоја и унапређивања система образовања и васпитања Национални просветни савет учествује у: 1. припреми стратегије образовања на основу утврђених праваца развоја предшколског, основног и средњег општег и уметничког образовања и васпитања; 2. консултацијама и прибављању мишљења представника релевантних друштвених група; 3. обавља друге послове, у складу са законом.

Образовање одраслих

За образовање одраслих Законом је дефинисан је Савет за стручно образовање и образовање одраслих и Центра за стручно образовање и образовање одраслих.

Савет за стручно образовање и образовање одраслих: 1. прати и анализира стање образовања из своје надлежности, његову усаглашеност са потребама тржишта рада и предлаже мере за његово унапређивање; 2. учествује у припреми стратегије развоја и унапређивања квалитета стручног образовања, а посебно средњег стручног образовања и васпитања, образовања одраслих, специјалистичког и мајсторског образовања, средњег стручног образовања и обука лица са сметњама у развоју и инвалидитетом и других облика стручног образовања (формалног и неформалног); 3. даје мишљење о: (1) посебним стандардима постигнућа стандардима образовних постигнућа за средње стручно образовање; (2) додатним стандардима квалитета рада стручних школа и школа за образовање одраслих; (3) делу планова и програма наставе и учења за образовне профиле, и то за стручне предмете и модуле средњег стручног образовања и васпитања и образовања одраслих и програме других облика стручног образовања – образовања за рад, стручног оспособљавања и обуке; (4) програмима: специјалистичког испита, мајсторског испита, завршног испита образовања за рад, испита стручног оспособљавања, испита за обуку и моделе признавања претходно стечених знања и вештина, у складу са овим и посебним законом; (5) стандардима квалификација за ниво средњег стручног образовања и васпитања, стручног усавршавања и других облика стручног образовања; (6) програмима стручне матуре и завршног испита средњег стручног образовања; (7) развоју и спровођењу каријерног вођења и саветовања. 4. даје предлоге о: (1) листи образовних профила; (2) стандардима програма и стандардима за остваривање програма стручног оспособљавања и обуке када се остварују према ваншколским прописима; (3) потреби за новим уџбеницима; (4) одговарајућим мерама за превенцију раног напуштања образовног система и за наставак образовања 5. разматра, заузима ставове и даје мишљење Министарству у поступку припремања нацрта закона, предлога прописа о мрежи стручних школа и школа за образовање одраслих и других аката којима се уређују питања од значаја за образовање из његове надлежности; 6. прати, подстиче и усмерава активности које повезују образовање и васпитање и запошљавање и њихов утицај на привредни развој; 7. повезује и укључује потребе и интересе социјалних партнера са правцима развоја стручног образовања и образовања одраслих; 8. обавља и друге послове, у складу са законом.

Центар за стручно образовање и образовање одраслих

Мења члан 41. Закона, у коме је извршено прецизирање улоге Центра за стручно образовање и образовање одраслих у припреми садржаја стручног дела испита за стручну матуру.

Допуњује се члан 42. Закона у оквиру прописане надлежности Завода за унапређивање образовања и васпитања - Центра за професионални развој запослених у образовању, није било прописано да у оквиру својих стручних послова припрема и програм испита секретар установе.

Спровођење свих врста завршних испита у основном и средњем образовању и васпитању је у надлежности Центра за испите Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања

„У члану 45. Дефинисано је да Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања у оквиру центра за испите обавља следеће послове: 1. припрема предлог програма завршног испита на крају основног образовања и васпитања; 2. учествује у припреми предлога садржаја завршног испита у средњем образовању и васпитању и општој, стручној и уметничкој матури; 3. организује и спроводи завршни испит на крају основног образовања и васпитања; 4. организује и спроводи пријемне испите за упис у средње школе за ученике за посебним способностима (уметничка школа – музичка, балетска и уметничка школа ликовне области, односно образовни профил из области уметности, школа или одељење за ученике са посебним способностима, школа у којој се део наставе остварује на страном језику и школа за талентоване ученике); 5. организује и спроводи

општу, уметничку и стручну матуру и завршни испит на крају средњег образовања и васпитања; 6. припрема тестове и упутство за оцењивање тестова за завршни испит на крају основног образовања и васпитања, општу и стручну матуру, припрема испит за уметничку матуру, припрема стандардизоване радне задатке за практични рад са упутством за оцењивање за стручну матуру и завршни испит на крају средњег образовања и васпитања; 7. припрема тестове и упутство за оцењивање тестова за средње школе за ученике за посебним способностима (уметничка школа – музичка, балетска и уметничка школа ликовне области, односно образовни профил из области уметности, школа или одељење за ученике са посебним способностима, школа у којој се део наставе остварује на страном језику и школа за талентоване ученике); 8. образује и координира рад радних група за израду, рецензирање, прегледање и оцењивање испитног материјала за испите из тач. 5) и 6) овог става; 9. анализира и интерпретира резултате и израђује годишњи извештај о спроведеном завршном испиту на крају основног образовања и васпитања, општој, уметничкој и стручној матури и завршном испиту на крају средњег образовања и васпитања; 10. израђује и публикује радне материјале и приручнике за припремање испита; 11. израђује тестове и упутство за оцењивање на језицима националних мањина, у сарадњи са националним саветима националних мањина; 12. израђује и публикује радне материјале и приручнике за припремање испита на језицима националних мањина, у сарадњи са националним саветима националних мањина; 13. пружа стручну помоћ у прилагођавању услова за полагање испита и прилагођава испитне материјале ученицима са сметњама у развоју; 14. учествује у организацији и спровођењу свих врста националних испитивања; 15. развија програме обука за квалитетну припрему и спровођење свих фаза испита; 16. израђује и одржава чување задатака за националне испите. 17. управља информационалним системом за обављање послова израде, рецензирања, прегледања и оцењивања испитног материјала, завод за вредновање квалитета образовања и васпитања образује радне групе по предметима и подручјима рада.“

У складу са напред наведеним мења се члан 45. Закона и редефинише се надлежност Центра за испите Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања, у организацији **и спровођењу свих врста завршних испита у основном и средњем образовању и васпитању**. Поред тога, предложеним изменама омогућава се и ангажовање спољних сарадника кроз радне групе за обављање послова израде, рецензирања, прегледања и оцењивања испитног материјала

Предлога закона допуњује се члан 49. Закона из разлога што важећим одредбама Закона није био обухваћен и секретар установе када је у питању вредновање квалитета рада.

Оснивање образовно-научних центара.

Предлогом закона додаје се члан 55а Закона, који уређује могућност **оснивања образовно-научних центара**.

Образовно-научни центар оснива се са циљем да се обезбеде услови за унапређивање образовних постигнућа на свим нивоима предуниверзитетског образовања, за научноистраживачки рад младих научника истраживача, односно за организовање округлих столова, конференција, обука, семинара, курсева који су у вези са научном области за чије је изучавање Центар превасходно намењен.

Центри се организују тако да поред радионичког дела имају и смештајне капацитете који су намењени корисницима услуга Центра, али и за реализацију наставе у природи, ученичких екскурзија и излета приликом којих се ученицима нуде едукативни садржаји кроз занимљиве радионице тематски везане за научну област којом се Центар бави. Кроз пружање угоститељских и смештајних услуга у времену када се не организују едукативни садржаји Центри стварају услов да буду финансијски самоодрживи.

Центар за стручно образовање и образовање одраслих

Завод за унапређивање образовања и васпитања, у оквиру Центра за стручно образовање и образовање одраслих обавља стручне послове који се, нарочито, односе на: 1. припрему стандарда из надлежности Савета за стручно образовање и образовање одраслих; 2. припрему дела плана и програма наставе и учења средњег стручног образовања и васпитања за образовне профиле, 3. програма завршног испита и стручног дела испита у оквиру стручне матуре на основу стандарда квалификација; 4. припрему дела планова и програма наставе и учења основног и средњег стручног образовања одраслих; 5. припрему програма мајсторског и специјалистичког образовања и њихових испита; 6. припрему садржаја програма обуке и испита за инструкторе за извођење учења кроз рад код послодавца у дуалном образовању; 7. припрему концепта и стандарда признавања претходно стечених знања и вештина; 8. учествовање у припреми стандарда квалитета уџбеника стручног образовања и образовања одраслих и плана уџбеника; 9. давање стручне оцене уџбеника стручног образовања и образовања одраслих у поступку одобравања; 10. припрему дела националног оквира квалификација и припрему листе квалификација; 11. припрему мреже стручних школа и школа за образовање одраслих и праћење њене целисходности; 12. припрему развојних пројеката, анализа, истраживања и активности које повезују стручно образовање и запошљавање; 13. давање мишљења о испуњености стандарда за остваривање програма стручног оспособљавања и обуке; 14. помоћ у координацији социјалног дијалога и партнерства на различитим нивоима планирања, развоја и остваривања стручног образовања и образовања одраслих; 15. даје иницијативу за увођење огледа а уколико није иницијатор, прати у току спровођења огледа део који се односи на садржај програма огледа и методе рада; 16) друге послове, у складу са овим законом и актом о оснивању.

Центар за међународна, национална испитивања

У складу са чланом 46 Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања, у оквиру Центра за међународна, национална испитивања и развојно-истраживачке послове обавља следеће стручне послове: 1. учествује у планирању стратегије и методологије спољашњег вредновања система образовања и васпитања; 2. учествује у спровођењу међународних и других истраживања од значаја за квалитет образовања и васпитања; 3. припрема и спроводи истраживачки рад у подручју образовних мерења, спољашњег проверавања остварености стандарда постигнућа стандарда образовних постигнућа ученика и додате вредности у образовању и васпитању; 4. анализира и статистички обрађује, припрема и објављује извештаје о резултатима испита, спољашњег вредновања установа и других истраживања у области образовања и васпитања; 5. спроводи истраживачке и евалуационе студије у области образовања и васпитања; 6. предлаже Министарству мере за унапређивање квалитета образовања и васпитања на основу резултата истраживања и анализе квалитета испита и испитивања; 7. спроводи вредновање огледа у образовању и васпитању.

Обезбеђивање квалитета рада установе

Обезбеђивање квалитета рада установе дефинисано је чланом 49. по коме установа се самостално и у сарадњи са надлежним органом јединице локалне самоуправе стара о обезбеђивању и унапређивању услова за развој образовања и васпитања, обезбеђивању и унапређивању квалитета програма образовања и васпитања, свих облика образовно-васпитног рада и услова у којима се он остварује. Ради обезбеђивања квалитета рада у установи се вреднују остваривање циљева, исхода и стандарда образовних постигнућа, Националног оквира образовања и васпитања, наставног плана и програма образовања и васпитања, предшколског програма, школског програма,

развојног плана, допринос и укљученост родитеља, односно других законских заступника деце и ученика у различите облике образовно-васпитног рада и услова у којима се он остварује.

Вредновање квалитета остварује се као самовредновање и спољашње вредновање. Самовредновањем установа оцењује: квалитет програма образовања и васпитања и његово остваривање, све облике и начин остваривања образовно-васпитног рада, стручно усавршавање и професионални развој, услове у којима се остварује образовање и васпитање, задовољство деце, ученика и родитеља, односно других законских заступника деце и ученика. У самовредновању учествују стручни органи, савет родитеља, ученички парламент, ученици, наставници, васпитачи, стручни сарадници, секретар, директор и орган управљања установе. Самовредновање се обавља сваке године по појединим областима вредновања, а сваке четврте или пете године – у целини.

Извештај о самовредновању квалитета рада установе подноси директор васпитно-образовном, наставничком, односно педагошком већу, савету родитеља, ученичком парламенту и органу управљања, као и надлежној школској управи. Спољашње вредновање рада установе обавља се стручно-педагошким надзором Министарства и од стране Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања. Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања учествује у спољашњем вредновању квалитета рада установе путем вредновања образовних постигнућа ученика на завршним и матурским испитима или по указаној потреби и на захтев Министарства. Органе стручне органе и тела установе, поступке праћења остваривања програма образовања и васпитања, других облика образовно-васпитног рада и услова рада, основе и мерила за самовредновање и вредновање, садржину и начин објављивања резултата самовредновања и вредновања квалитета рада установе, по прибављеном мишљењу надлежног савета, прописује министар.

Основна и средња музичка школа

Допуњује се члан 56. Закона, и дефинисано је да основна музичка школа, осим програма основног музичког образовања и васпитања, може да остварује и програм средњег музичког образовања и васпитања. Увођење могућности да основна музичка школа остварује и програм средњег музичког образовања и васпитања даје могућност за рационалније и ефикасније поступање у ситуацијама када на територији јединице локалне самоуправе постоји основна музичка школа и велико интересовање да ученици који су завршили ову школу наставе средње музичко образовање. У том случају, пошто важећи закон не даје могућност да се основна музичка школа верификује за остваривање програма средњег образовања, приступало се оснивању средње музичке школе као другог правног лица, што није рационалан и ефикасан начин у одговору на потребе и интересовања ученика. Осим тога предложеним допунама обухватају се ученици и одрасли који показују неку од способности, како би свима било омогућено и доступно образовање у складу са својим способностима.

Верска настава

У члану 67. после става 1. додаје се нови став 2. који гласи: „План и програм наставе и учења верске наставе, на усаглашени предлог традиционалних цркава и верских заједница, по прибављеном мишљењу органа надлежног за послове односа са црквама и верским заједницама, доноси министар.”

Додају се члан 67а, који гласе: „Организовање и остваривање верске наставе прати Комисија за верску наставу у школи. Комисију образује Влада на време од шест година. У Комисију се именују по један представник традиционалних цркава и верских заједница, три представника органа надлежног за послове односа са црквама и верским заједницама и три представника Министарства. Члан Комисије може бити разрешен пре истека мандата, и то: на лични захтев, на предлог предлагача

и ако не испуњава своју дужност као члан Комисије, односно својим поступцима повреди углед дужности коју обавља. У случају разрешења члана Комисије пре истека мандата, Влада поставља новог члана по прибављеном предлогу представника чији је члан разрешен. Председника и заменика председника Комисије бирају чланови Комисије на првој седници, већином гласова од укупног броја чланова Комисије. Комисија обавља послове који се, нарочито, односе на: 1. усаглашавање предлога програма верске наставе; 2. уџбенике и друга наставна средства, у складу са законом којим се уређују питања везана за уџбенике и друга наставна средства; 3. давање мишљења о листама наставника верске наставе; 4. друга питања везана за праћење организовања и остваривања програма верске наставе.

Председник, заменик председника и чланови Комисије немају право на накнаду за свој рад.

Објективност у оцењивању ИОП 2 и ИОП 3

Предлогом закона којим се мења члан 72. Закона, омогућава се постизање веће објективности у оцењивању ученика у средњем образовању.

Предлог закона допуњује се члан 76. Закона. Будући да ученик који заврши образовање и васпитање по ИОП-у 2 има прилагођене циљеве и да ради завршни испит по прилагођеном програму и успех стечен на описани начин се значајно разликује од успеха стеченог по стандардном плану и програму наставе и учења. Разлика постоји и у случају ученика који заврши образовање и васпитање по ИОП-у 3 - проширивање и продубљивање садржаја образовно-васпитног рада за ученика са изузетним способностима. Из наведених разлога, потребно је да се изричито пропише да се у одговарајући део обрасца јавне исправе уноси и податак да је образовање стечено сагласно по ИОП-у 2, односно ИОП-у 3, а ради прецизнијег дефинисања. Предлога закона којим се мења члан 78. Закона, прецизирано је овлашћење министру да донесе акт о програму, организацији и спровођењу завршних испита. На овај начин, овлашћење за доношење програма свих испита којима се завршава ниво образовања и васпитања, биће прописано системским законом у области образовања и васпитања.

Приговор који се односе на завршни испит

После члана 82. додају се назив члана и члан 82а који гласе: „Приговор на испите којима се завршава ниво образовања ученик основног и средњег образовања и васпитања, његов родитељ, односно други законски заступник има право да поднесе приговор на привремене резултате завршног испита на крају основног образовања и васпитања, завршног испита у средњем образовању и васпитању, опште, уметничке и стручне матуре. Приговор из става 1. овог члана подноси се школи у којој је ученик полагао испит, у року од 24 сата од објављивања привремених резултата испита. О приговору на привремени резултат на завршни испит на крају основног образовања и васпитања, општу матуру, као и општеобразовне предмете на стручној и уметничкој матури, првостепена комисија одлучује у року од 24 часа од истека рока за подношење приговора. Ако није задовољан одлуком комисије из става 3. овог члана, ученик, његов родитељ, односно други законски заступник има право да поднесе приговор другостепеној комисији, у року од 24 часа од пријема одлуке комисије. Другостепена комисија одлучује о приговору из става 4. овог члана од 24 часа од истека рока за подношење приговора. О приговору на привремене резултате стручног испита на стручној матури, уметничког наставног предмета на уметничкој матури и завршног испита у средњем образовању и васпитању, одлучује комисија у року од 48 сати од истека рока за подношење приговора. Ако комисија утврди да је приговор основан, може изменити број бодова на тесту. Одлука комисије је коначна. Састав, начин образовања и рада комисија уређују се у упутству за организацију и спровођење испита које доноси министар, у складу са чланом 78. став 5. овог закона.“

Верификација и брисање установе

Предлогом закона врши се измена у члану 94. који уређује верификацију установе.

С обзиром да су нови програми образовања и васпитања по новом систему већ донети и да су за верификацију осим образовних профила у стручним школама релевантни смер или тип гимназије, неопходно је извршити измену наведеног члана закона.

Предлогом закона мења се члан 106 Закона и бришу се одредбе којима је прописано да оснивач одмах по добијању решења којим се забрањује рад установе одређује установу у којој деца, односно ученици имају право да наставе започето образовање и васпитање, а уколико то не учини установу одређује Министарство.

Допуњеним одредбама предлаже се решење које предвиђа да по доношењу решења којим се забрањује рад установе, Министарство одређује установу у којој деца, односно ученици имају право да наставе започето образовање и васпитање, а да трошкове наставка програма васпитања и образовања у започетој години у предшколској установи, започетог циклуса основног образовања и васпитања или започетог програма средњег образовања и васпитања, за децу и ученике сноси установа којој је забрањен рад.

Правилник о протоколу поступања у установи

Мења се члан 111. Закона, предлаже се да се брише одредба којом је прописано овлашћење министра да пропише ближе услове о начинима препознавања невербалних облика злостављања деце и ученика од стране запосленог за време неге, одмора, рекреације и других облика васпитно-образовног рада, из разлога што је Правилником о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање обухваћено и препознавање невербалних облика злостављања деце и ученика од стране запосленог без обзира на место и време дешавања када говоримо о активностима у организацији установе.

Предлога закона којим се мења члан 117. Закона измењене су одредбе којима су прописани разлози услед којих скупштина јединице локалне самоуправе разрешава, пре истека мандата, поједине чланове, укључујући и председника или орган управљања установе, као и разрешење на лични захтев члана.

Права и обавезе директора установе

Допуњује се члан 119. Закона одредбом којом се прописује да орган управљања одлучује, осим о правима и обавезама директора, одлучује и о његовим одговорностима, као и одредба којом је органу управљања установе прописана надлежност да образује комисију за вођење дисциплинског поступка против директора и доноси одлуку о одговорности директора за тежу повреду радне обавезе или повреду забране из члана 110- 113. Закона, Ова измена је унета из разлога што према досадашњем решењу уколико директор изврши тежу повреду радне обавезе или повреду забране, а што у пракси није било ретко, није било експлицитно прописано ко у том случају води дисциплински поступак. Осим тога, будући да је чланом 126. став 2. прописано да директор за свој рад одговора министру и органу управљања, наведена одредба захтевала је предложену допуну, ради прецизирања.

Савет родитеља

Мења се члан 120. Закона, ради прецизирања надлежности савета родитеља у установи у поступку предлагања садржаја ваннаставних програма и активности и у поступку избора уџбеника, а што ће прецизније бити уређено посебним законом којим се уређују уџбеници.

Наставници разредне наставе

Измењен је члан 123. Закона, будући да наставници разредне наставе раде само у основним школама, те стога у предшколским установама и установама средњег образовања и васпитања, наведена одредба није била применљива.

Предлога закона којим се мења члан 130. Закона, предлаже се решење којим се омогућава да наставници са високошколских установа и научних института, који изводе наставу из одређених предмета или група предмета у школама од посебног интереса и националног значаја за Републику Србију учествују у раду стручних органа у тим школа, а чиме се доприноси квалитету образовања и васпитања. Такође, прецизира се да одељенско веће у школи чине СВИ наставници који изводе наставу у одређеном одељењу, укључујући одељенског старешину и када он не изводи наставу у том одељењу.

Секретар установе

Правне послове у установи обавља секретар који мора да има образовање из области правних наука у складу са чланом 140. став 1. овог закона, савладан програм обуке и дозволу за рад секретара (у даљем тексту: лиценца за секретара). секретар се уводи у посао и оспособљава за самосталан рад савладавањем програма за увођење у посао и полагањем испита за лиценцу секретара. секретару - приправнику директор одређује ментора са листе секретара установа коју утврди школска управа. Секретар је дужан да у року од две године од дана заснивања радног односа положи испит за лиценцу за секретара. Трошкове полагања испита сноси установа. Министарство издаје лиценцу за секретара. Секретару који не положи испит за лиценцу за секретара у законском року престаје радни однос. Секретар који има положен стручни испит за секретара, правосудни или стручни испит за запослене у органима државне управе или државни стручни испит, сматра се да има лиценцу за секретара. Лиценца за секретара одузима се секретару који је осуђен правоснажном пресудом за повреду закона, за кривично дело или привредни преступ у вршењу дужности. Ближе услове за рад секретара, стандарде компетенција и програме обука, стално стручно усавршавање, припрема кандидата за полагање испита за лиценцу секретара, програм испита за лиценцу секретара, начин и програм увођења у посао, начин, поступак и рок за пријаву полагања испита, састав и начин рада комисије министарства, односно надлежног органа аутономне покрајине пред којом се полаже испит, садржај и образац лиценце за секретара, начин вођења регистра издатих лиценци за секретара, накнаде за рад чланова комисије и остала и друга питања у вези са радом секретара установе, прописује министар..

Ангажовање стручних кадрова са високошколских установа

Предлогом закона допуњује се члан 141. Закона, и омогућава се да школе од посебног интереса и националног значаја за Републику Србију могу да ангажују наставнике са високошколских установа и научних института за извођење наставе из одређених предмета или група предмета у школама од посебног и националног значаја за Републику Србију.

Поред тога, услов за наставника практичне наставе дефинисан је на пет година у струци, не везујући то искуство за стечено специјалистичко, односно мајсторско образовање. Такође је додато да поред досадашњег решења да је послове наставника и стручног сарадника, могло да обавља лице које је стекло, средње, више или високо образовање на језику на коме се остварује образовно васпитни рад или је положило испит из тог језика по програму одговарајуће високошколске установе, прописано је да то може да обавља и лице које је стекло основно образовање на језику на коме се остварује образовно-васпитни рад.

Полагање испита за лиценцу

У складу са чланом 143. Закона, омогућава се да високошколске установе дају мишљење само у погледу врсте образовања за извођење послова наставника, васпитача, односно стручног сарадника, као услова за заснивање радног односа. У складу са Законом, наставник, васпитач и стручни сарадник је обавезан да стекне у року од једне, а највише две године од дана пријема у радни однос, као услов за полагање испита за лиценцу. Ови услови се не траже приликом заснивања радног односа у установи, будући да је Законом прописан рок у коме запослени треба да стекне ово образовање (након заснивања радног односа), па је потребно ограничити мишљење високошколске установе само на врсту образовања, како не би доводили ове кандидате у неравноправан положај приликом заснивања радног односа у установи.

Извршено је дефинисање одредби члана 145. Закона, извршено је прецизирање одредаба, с обзиром да се у пракси дешавало да се лицима која су завршила приправнички стаж и даље умањује плата, иако надлежни орган није организовао полагање испита за лиценцу и нема одговорности запосленог. Лицу коме је била одузета лиценца на период од пет година, поново уведе у посао и стекне услове да поново положи испит за лиценцу, како би могло да заснује радни однос у установи.

Информациони систем за спровођење испита-ЈИСИП

После члана 181. додају се назив члана и члан 181а, који гласе:

„Информациони систем за спровођење испита Члан 181а Министарство, у оквиру ЈИСП-а, успоставља информациони систем за спровођење испита из члана 78. став 1. овог закона и међународних испитивања на чије се спровођење обавезала Република Србија. У информационом систему из става 1. овог члана, уносе се: 1. подаци за одређивање идентитета ученика: име и презиме ученика, тип личног идентификатора ученика (јединствени матични број грађана, односно евиденциони број за страног држављанина, за ученике из Републике Српске јединствени матични број грађана), лични идентификатор ученика, пол, датум и место рођења, име једног родитеља, односно другог законског заступника ученика, држава и место становања, ЈОБ (није обавезно за ученике који претходни ниво образовања није завршио у Републици Србији), националну припадност (изјашњавање о националној припадности није обавезно) и евиденциона шифра за полагање матурског испита, завршног испита на крају средњег образовања и васпитања и завршног испита на крају основног образовања и васпитања;

2. подаци о образовном статусу ученика основне школе: основна школа у којој је ученик завршио осми разред и управни округ коме та школа припада, индивидуални образовни план ако је оствариван, основна школа коју похађа ученик који није завршио основно образовање и васпитање ако уписује средњу музичку или средњу балетску школу и управни округ коме та школа припада, оцене ученика из шестог, седмог и осмог разреда (просек оцена, појединачне оцене и број бодова за сваки од наведених разреда), језик на коме је положио пријемни испит за упис у средњу школу за ученике са посебним способностима (језик на коме је завршио основно образовање и васпитање или други језик), подаци о основном образовању ако је стечено у иностранству;

3. подаци о образовном статусу ученика средње школе: оцене ученика за сваки завршени разред средње школе (просек оцена, појединачне оцене и број бодова за сваки завршени разред), језик на ком је ученик завршио основно, односно средње образовање и васпитање, освојене награде на такмичењима (збирно и појединачно по сваком такмичењу), укупан број освојених бодова током школовања, податак да ли је ученик добитник вукове дипломе, подаци о основном образовању ако је стечено у иностранству, својству редовног, односно ванредног ученика, трајању образовања и

васпитања, претходно завршеном образовању и васпитању, језику на којем је завршено образовање и васпитање, матерњем језику, језику на којем се изводи образовно-васпитни рад, обавезним предметима и изборним програмима, организацији образовно-васпитног рада, индивидуалном образовном плану, страним језицима, ваннаставним активностима за које се определио, допунској, додатној и припремној настави, учешћу на такмичењима, наградама, изостанцима, изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама, учешћу у раду органа школе и опредељењу за наставак образовања;

4. подаци потребни за организацију испита и упис ученика у наредни ниво образовања (језик на којем ће полагати испит, податак о томе да ли је потребно прилагођавање испита у складу са индивидуалним образовним планом, податак о времену и месту полагања испита, изборни предмети за које се определио);

5. исказане жеље ученика за упис у средњу школу, односно високошколску установу;

6. подаци о испиту који је ученик полагао;

7. подаци о лицима која учествују у изради, рецензирању, прегледању и оцењивању испита из члана 78. став 1. овог закона, и то: име и презиме, јединствени матични број грађана, адреса, место, општина и држава становања, контакт телефон, адреса електронске поште, ниво и врста образовања и податак о познавању језика националне мањине;

8. подаци о другим лицима која учествују у реализацији испита из члана 78. став 1. овог закона: име и презиме, јединствени матични број грађана, адреса, место, општина и држава становања, контакт телефон, адреса електронске поште;

9. подаци о установи и просторијама установе у којима је обављен испит.

Податке о ученицима из иностранства у информациони систем установа у коју се ученик пријавио за полагање испита. Обраду података, врши Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања – Центар за испите, у сврху припреме и спровођења испита и међународних испитивања ученика, уписа ученика у средњу школу, уписа ученика на високошколске установе, анализе, интерпретације и објављивања годишњих извештаја о спроведеним испитима, праћења и проучавања поступка и резултата спроведених испита ради учешћа у компаративним и евалуационим студијама и ради давања препорука за унапређивања поступка спровођења испита и јавних политика у области образовања и васпитања и уноса потребних података о испитима у . Подаци о резултатима испита достављају се средњим школама, односно високошколским установама које је ученик основне, односно средње школе навео у списку жеља за упис.

Руковаоци подацима су Министарство и Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања – Центар за испите. Министарство, уз подршку Службе Владе, успоставља и омогућава функционисање информационог система.

Радна група за превенцију

Измене је дефинисала Радна група за превенцију и спречавање насиља у образовним установама, како би се боље заштитили ученици, али и наставници у школама.

У циљу борбе против насиља, у школама је предвиђено ангажовање више педагога и психолога, као и повећање износа накнада за разредне старешине са четири на седам одсто. Како би се то спровело у делу, неопходно је изменити Правилник о критеријумима и стандардима за финансирање установа, као и Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама.

Одредбе у досадашњем закону дозвољавале су ученицима да избегну казну тако што се испишу из школе, уколико се против њих покрене васпитно-дисциплински поступак, и пребаце у другу. Овим изменама предвиђено је да ученик не може да се испише из школе док траје васпитно-дисциплински поступак.

„Уколико у току трајања васпитно-дисциплинског поступка ученик средње школе, родитељ, односно други законски заступник поднесе захтев да се ученик испише из школе, школа ће донети решење којим се издавање исписнице одлаже до окончања васпитно-дисциплинског поступка. Приликом превођења, односно уписивања ученика у другу школу у току школске године, подаци о изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама морају бити унети у одговарајући део обрасца преводнице, односно исписнице“.

Осим тога, предвиђене су и веће новчане казне за родитеље ученика.

„Новчаном казном од 10.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај родитељ, односно други законски заступник за повреду обавезе из члана 84. овог закона. Новчаном казном од 40.000 до 100.000 динара казниће се родитељ, односно други законски заступник детета или ученика који учини повреду забране из чл. 111. и 112. овог закона“, стоји у предлогу. До сада је најнижа новчана казна за родитеље била 5.000 динара, односно 30.000 динара.

Иако се говорило и о забрани употребе мобилних телефона на часовима, одлучено је да се ово питање остави школама, које ће га уредити својим актима. Неке школе су већ увеле забрану употребе телефона на часовима.

Иначе, чланом 83, Закона о основама система образовања и васпитања употреба мобилног телефона, електронског уређаја и другог средства у сврхе којима се угрожавају права других или у сврхе преваре у поступку оцењивања, једна је од тежих повреда обавезе ученика.

Програми наставе и учења у основном и средњем образовању и васпитању

Програми наставе и учења у основном и средњем образовању и васпитању, садрже: 1. циљеве основног, општег средњег, стручног и уметничког образовања и васпитања и циљеве учења предмета, изборних програма и активности по разредима; 2. образовне стандарде за основно образовање и васпитање и опште средње образовање и васпитање; 3. кључне појмове садржаја сваког предмета; 4. упутство за дидактичко-методичко остваривање програма; 5. упутство за формативно и сумативно оцењивање ученика; б) начин прилагођавања програма музичког и балетског образовања и васпитања, образовање и васпитање ученика са изузетним, односно посебним способностима, за образовање и васпитање на језику националне мањине и образовање одраслих.“ 5 После става 2. додаје се нови став 3. који гласи: „Смернице за прилагођавање програма наставе и учења и смернице за пружање индивидуализоване додатне подршке за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом, доноси Завод за унапређивање образовања и васпитања.“

Оцењивање ученика

У члану 72. став 6. мења се и гласи: „Ученик се оцењује најмање четири пута у полугодишту у основном и три пута у средњем образовању и васпитању, а ако је недељни фонд часова обавезног предмета, изборног програма и активности један час – најмање два пута у полугодишту.“

Скупштина јединице локалне самоуправе

У члану 117. став 3. мења се и гласи: „Скупштина јединице локалне самоуправе разрешиће, пре истека мандата, поједине чланове, укључујући и председника или орган управљања установе, на

лични захтев члана, као и у случају да: 1. орган управљања доноси незаконите одлуке или не доноси одлуке које је на основу закона и статута дужан да доноси; 2. члан органа управљања неоправданим одсуствовањима или несавесним радом онемогућава рад органа управљања; 3. у поступку преиспитивања акта о именовању утврди неправилности; 4. скупштина јединице локалне самоуправе покрене иницијативу за разрешење члана органа управљања именованог на њен предлог; 5. савет родитеља покрене иницијативу за разрешење члана органа управљања именованог на његов предлог; 6. васпитно-образовно, односно наставничко и педагошко веће покрене иницијативу за разрешење члана органа управљања именованог на његов предлог; У члану 119. 9. Дефинисана су права, обавезе и одговорности директора установе;". После тачке 9) додаје се тачка 9а) која гласи: „9а) образује комисију за вођење дисциплинског поступка против директора и доноси одлуку о одговорности директора за тежу повреду радне обавезе.

Пријем у радни однос

Члан 154. мења се и гласи: „Члан 154. Пријем у радни однос на неодређено време врши се на основу конкурса који расписује директор. Директор доноси одлуку о расписивању конкурса. Кандидати попуњавају пријавни формулар на званичној интернет страници Министарства, а потребну документацију, заједно са одштампаним пријавним формуларом достављају установи. Конкурс спроводи конкурсна комисија коју именује директор. Комисија има најмање три члана. Секретар установе пружа стручну подршку конкурсној комисији. Комисија утврђује испуњеност услова кандидата за пријем у радни однос из члана 139. овог закона, у року од осам дана од дана истека рока за пријем пријава. Кандидат у року од осам дана упућују се на психолошку процену способности за рад са децом и ученицима коју врши надлежна служба за послове запошљавања применом стандардизованих поступака. Конкурсна комисија сачињава листу кандидата који испуњавају услове за пријем у радни однос у року од осам дана од дана пријема резултата психолошке процене способности за рад са децом и ученицима. Конкурсна комисија обавља разговор са кандидатима са листе, сачињава образложену листу свих кандидата који испуњавају услове и доставља је директору у року од осам дана од дана обављеног разговора са кандидатима. Директор установе доноси решење о избору кандидата по конкурс у року од осам дана од достављања образложене листе. Кандидат незадовољан решењем о изабраном кандидату може да поднесе жалбу органу управљања, у року од осам дана од дана достављања решења. Орган управљања о жалби одлучује у року од 15 дана од дана подношења жалбе. Кандидат који је учествовао у изборном поступку има право да, под надзором овлашћеног лица у установи, прегледа сву конкурсну документацију, у складу са законом. Ако по конкурс није изабран ниједан кандидат, расписује се нови конкурс у року од осам дана. Решење оглашава се на званичној интернет страници Министарства, када постане коначно.“

2. ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ

Уставни основ за доношење Закона о изменама и допунама Закона о високом образовању је у одредби члана 97. тачка 10. Устава Републике Србије, према коме Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, систем у области образовања.

У постојећем Закону о високом образовању, потребно је изменити и допунити један број одредби које се односе на прописани систем обезбеђење квалитета у високом образовању, у циљу успостављања одговарајућег правног оквира да Национално акредитационо тело у потпуности испуни Европске стандарде и смернице за осигурање квалитета у високом образовању, у погледу независности у поступању и у доношењу коначних одлука о провери квалитета у високом образовању и поново стекне статус пуноправне чланице у оквиру Европске асоцијације за обезбеђење

квалитета у високом образовању, а што је од значаја за позиционирање Републике Србије у европском и међународном простору високог образовања.

Разлози за доношење Предлога закона односе се на прецизирање и усклађивање појединих одредаба Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 - др. закон, 73/18, 67/19, 6/20 - др. закони, 11/21 - аутентично тумачење, 67/21 и 67/21 - др. закон), којима се регулишу следећа питања:

- Предложеним изменама и допунама Закона, регулишу се питања академских назива за студенте која се односе на сараднике у настави и асистенте, као и на статус студената који су уписани до 10. септембра 2005. године на свим нивоима студија.

- Предложеним изменама и допунама Закона решиће се спорно питање академских назива за студенте који су уписивали основне студије по плановима и програмима којима нису предвиђени ЕСПБ бодови на установама које су у тренутку уписа студената имале решење о испуњености услова за почетак рада и обављање делатности, а акредитацију добиле накнадно.

- Предложене измене и допуне у вези са накнадом за чланове Националног савета и начин финансирања Националног акредитационог тела, треба да доведу до изједначавања висине накнаде са висином накнаде за друга слична тела као и изједначавања финансирања Националног акредитационог тела са начином финансирања осталих тела и агенција у Републици Србији и обезбеђивање финансијске самоодрживости НАТ-а.

Студенти

У складу са чланом 148. студенти уписани на студије до ступања на снагу овог закона у складу с одредбама чл. 82– 88. закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 76/05, 100/07 – аутентично тумачење, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15 – аутентично тумачење, 68/15 и 87/16) могу завршити студије по започетом студијском програму, условима и правилима студија, најкасније до истека рока који се одређује у двоструком броју школских година потребних за реализацију студијског програма, рачунато од дана почетка студирања тог студијског програма. Студенти уписани на основне студије и на студије на вишим школама до 10. септембра 2005. године могу завршити те студије по започетом наставном плану и програму, условима и правилима студија, најкасније до краја школске 2021/2022. године, а студенти уписани на интегрисане студије из поља медицинских наука, до краја школске 2022/2023. године. Студенти уписани на основне студије и на студије на вишим школама до 10. септембра 2005. године могу завршити те студије по започетом наставном плану и програму, условима и правилима студија, најкасније до краја школске 2025/2026. године, а студенти уписани на интегрисане студије из поља медицинских наука, до краја школске 2026/2027. године. Студенти уписани на магистарске студије до 10. септембра 2005. године могу завршити те студије по започетом плану и програму, условима и правилима студија, најкасније до краја школске 2021/2022. године. Студенти уписани на магистарске студије до 10. септембра 2005. године могу завршити те студије по започетом плану и програму, условима и правилима студија, најкасније до краја школске 2025/2026. године. кандидати који су пријавили докторску дисертацију до 10. септембра 2005. године, односно студенти који су уписали докторске студије по прописима који су важили до тог датума, могу да стекну научни назив доктора наука, односно да заврше докторске студије по започетом плану и програму, условима и правилима студија, најкасније до краја школске 2021/2022. године. кандидати који су пријавили докторску дисертацију до 10. септембра 2005. године, односно студенти који су уписали докторске студије по прописима који су важили до тог датума, могу да стекну научни назив доктора наука, односно да заврше докторске студије по започетом плану и програму, условима и правилима студија, најкасније

до краја школске 2025/2026. године. студенти из става 1. овог члана имају право да наставе започете студије у складу са одредбама овог закона, на начин и по поступку утврђеним општим актом високошколске установе.

Рангирање и упис кандидата

Високошколска установа врши упис на студије у складу са законом, уз вредновање опште, стручне и уметничке матуре. Високошколска установа својим општим актом утврђује који се испити са опште, стручне и уметничке матуре вреднују приликом уписа на студије и утврђује критеријуме на основу којих се обавља класификација и избор кандидата за упис на студије. Високошколска установа сачињава ранг листу пријављених кандидата за упис на студије првог степена на основу општег успеха постигнутог у средњем образовању у четворогодишњем трајању и на матурским испитима, резултата испита за проверу посебних знања, склоности и способности и по потреби на основу успеха на националним и интернационалним такмичењима, у складу са општим актом високошколске установе. **ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ МОГУ ПРИЛИКОМ УПИСА СТУДЕНАТА НА СТУДИЈЕ ДА УВЕДУ ТЕСТ СКЛОНОСТИ.** Високошколска установа уписује под условима из ст. 1–3. овог члана и кандидате који су завршили међународно признату матуру (International Baccalaureate Diploma Programme и др.). Право уписа на студије првог степена стиче кандидат који је на ранг листи рангиран у оквиру броја студената из члана 99. овог закона. Студент студија првог степена друге самосталне високошколске установе, лице које има стечено високо образовање на студијама првог степена и лице коме је престао статус студента у складу са овим законом, може се уписати на студије првог степена, под условима и на начин прописан општим актом самосталне високошколске установе. Право из става 6. овог члана остварује се на лични захтев. На студије другог и трећег степена кандидат се уписује под условима, на начин и по поступку утврђеном општим актом и конкурсом самосталне високошколске установе. Стручно упутство о упису кандидата на високошколске установе, упису по афирмативним мерама и другим питањима од значаја за упис на високошколску установу чији је оснивач Република, доноси министар.

Састав Националног савета

Национални савет има 17 чланова, које бира Народна скупштина, водећи рачуна о заступљености припадника оба пола, и то: 1. шест чланова из реда истакнутих редовних професора, врхунских стручњака у звању научног саветника, односно уметника са међународно признатим радовима или осведоченим доприносом националној култури, водећи рачуна о заступљености образовно-научних, односно образовно-уметничких поља, као и заступљености универзитета, на предлог Конференције универзитета; 2. два члана из реда професора струковних студија, на предлог Конференције академија струковних студија и високих школа (у даљем тексту: Конференција академија и високих школа); 3. седам чланова из реда врхунских стручњака, односно уметника са међународно признатим радовима или осведоченим доприносом националној култури, водећи рачуна о заступљености образовно-научних, односно образовно-уметничких поља, на предлог министарства надлежног за послове високог образовања; 4. два члана на предлог Привредне коморе Србије. У вези питања која су од значаја за студенте, на позив Националног савета, у раду Националног савета, са правом учествовања у одлучивању, учествују два представника студената које одређују студентске конференције из редова студената који имају просечну оцену студија најмање осам. Када се на језику националне мањине у целини или делимично изводи настава у оквиру високог образовања, у питањима од значаја за извођење наставе на језику националне мањине, у раду Националног савета, са правом учествовања у одлучивању, учествује представник националног савета те националне мањине. Конференција универзитета, Конференција академија и високих школа, министарство надлежно за послове високог образовања, односно Привредна

комора Србије, објављује јавни позив за пријављивање кандидата за чланове Националног савета најкасније у року од шест месеци пре истека мандата чланова Националног савета.

Рок за пријављивање кандидата за чланове Националног савета јесте 15 дана од дана објављивања јавног позива. Листа пријављених кандидата ставља се на увид јавности у року од 10 дана од истека рока за пријављивање кандидата. Примедбе и предлози у вези са пријављеним кандидатима могу се доставити у року од 15 дана од дана стављања листе пријављених кандидата на увид јавности. Конференција универзитета, односно Конференција академија и високих школа упућује предлог Влади, од највише 18, односно три кандидата, у року од 30 дана од истека рока за достављање примедби и предлога водећи рачуна о броју студената и о броју наставника и сарадника.

Министарство надлежно за послове високог образовања, односно Привредна комора Србије упућује предлог Влади, од највише осам, односно три кандидата у року од 30 дана од дана истека рока за достављање примедби и предлога из става 7. овог члана. Влада обједињује предлог из става 8. овог члана и упућује га Народној скупштини, у року од 90 дана од дана објављивања јавних позива. Члан Националног савета не може бити лице изабрано, постављено или именовано на функцију у државном органу, органу аутономне покрајине или локалне самоуправе, у органу политичке странке или на дужност органа пословођења високошколске установе, као ни лице које је члан Комисије за акредитацију и проверу квалитета (у даљем тексту: Комисија за акредитацију) и лице које је запослено у Националном телу за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању.

Мандат чланова Националног савета траје четири године са могућношћу још једног избора. Народна скупштина разрешава члана Националног савета пре истека мандата, и то: 1. на лични захтев; 2. ако не испуњава дужности члана Националног савета или својим поступцима повреди углед те дужности, а на предлог Конференције универзитета, Конференције академија и високих школа, министарства надлежног за послове високог образовања, односно Привредне коморе Србије. Национални савет бира председника из реда својих чланова. Чланови Националног савета имају право на накнаду за рад у висини коју утврди Народна скупштина, на предлог надлежног одбора Народне скупштине. Чланови националног савета имају право на накнаду за рад коју утврди Влада.

Национално акредитационо тело

Ради обављања послова акредитације, провере квалитета високошколских установа и јединица у њиховом саставу, вредновања студијских програма и обезбеђивања квалитета у високом образовању Влада образује Национално акредитационо тело. Национално акредитационо тело има својство правног лица.

Национално акредитационо тело финансира се из средстава буџета РС, из прихода од накнада за акредитацију и проверу квалитета високошколских установа и јединица у њиховом саставу, вредновања студијских програма и обезбеђивања квалитета у високом образовању и из других прихода у складу са законом.

Национално акредитационо тело подноси Влади извештај о свом раду најмање једанпут годишње, а изузетно и на захтев Националног савета и Министарства.

Услови за избор у звање наставника

У звање наставника може бити изабрано лице које има одговарајући стручни, академски, научни, односно уметнички назив стечен на акредитованом студијском програму и акредитованој високошколској установи и способност за наставни рад. У звање предавача може бити изабрано

лице које има академски назив магистар, односно најмање стручни назив специјалисте академских студија. Изузетно, у пољу медицинских наука у звање предавача може бити изабрано и лице са завршеним интегрисаним академским студијама и завршеном здравственом специјализацијом

У звање вишег предавача може бити изабрано лице које има научни назив доктора наука, односно уметнички назив доктора уметности. У звање професора струковних студија може бити изабрано лице које има научни назив доктора наука, односно уметнички назив доктора уметности и има научне, односно стручне радове објављене у научним часописима или зборницима, са рецензијама, односно уметничка остварења. У звање предавача, вишег предавача и професора струковних студија из поља уметности може бити изабрано и лице које има високо образовање првог, односно другог степена и призната уметничка остварења.

У звање доцента може бити изабрано лице које је претходне степене студија завршило са просечном оценом најмање осам (8), односно које има најмање три године педагошког искуства на високошколској установи, има научни назив доктора наука, односно уметнички назив доктора уметности, и има научне, односно стручне радове објављене у научним часописима или зборницима, са рецензијама, односно уметничка остварења. У звање доцента из поља уметности може бити изабрано и лице које има високо образовање мастер академских студија и призната уметничка остварења.

У звање ванредног професора може бити изабрано лице које поред услова из става б. овог члана има и више научних радова од значаја за развој науке, у ужој научној области, објављених у међународним или водећим домаћим часописима, са рецензијама, односно више уметничких остварења у уметничкој области оригинално стручно остварење (пројекат, студију, патент, оригинални метод, нову сорту и сл.), односно руковођење или учешће у научним, односно уметничким пројектима, објављен уџбеник или монографију, практикум или збирку задатака за ужу научну, односно уметничку област за коју се бира и више радова саопштених на међународним или домаћим научним скуповима.

У звање ванредног професора из поља уметности може бити изабрано и лице које има високо образовање мастер академских студија и уметничка дела која представљају самосталан допринос уметности.

У звање редовног професора може бити изабрано лице које поред услова из става 8. овог члана има и већи број научних радова који утичу на развој научне мисли у ужој области објављених у међународним или водећим домаћим часописима, са рецензијама, односно већи број признатих уметничких остварења значајних за развој уметности, већи број научних радова и саопштења изнетих на међународним или домаћим научним скуповима, објављен уџбеник или монографију или оригинално стручно остварење, остварене резултате у развоју научно-наставног подмлатка на факултету, учешће у завршним радовима на специјалистичким и мастер академским студијама.

У звање редовног професора из поља уметности може бити изабрано и лице које има високо образовање мастер академских студија и изузетна уметничка дела која су значајно утицала на развој културе и уметности. Ближи услови за избор у звање наставника утврђују се општим актом високошколске установе, у складу са минималним условима за избор у звања наставника на универзитету из члана 12. став 1. тачка 15) овог закона.

Високошколске установе које остварују академске студијске програме у области теологије једне од традиционалних цркава и верских заједница овлашћене су да општим актом пропишу као неопходан услов сагласност надлежног органа те цркве или верске заједнице за учешће у курсу за избор наставника и сарадника, као и сагласност надлежног органа те цркве или верске

заједнице за избор у звање наставника. Сагласност за службу учења надлежног органа цркве или верске заједнице за избор у звање наставника представља обавезан услов за заснивање радног односа. Лице које има стечено звање наставника и сарадника у високошколској установи која остварује академске програме у области теологије једне од традиционалних цркава или верских заједница, губи то звање уколико надлежни орган традиционалне цркве или верске заједнице повуче сагласност из разлога што су активности, ставови или понашање тога лица у супротности са уверењима које та црква, односно верска заједница проповеда, учењем или аутономним правом цркве, односно верске заједнице, или уколико подривају њен углед. Поступак повлачења сагласности цркве и верске заједнице за рад наставника уређује се општим актом високошколске установе, тако да буду ближе прописани разлози за повлачење сагласности за службу учења, учешће представника управе високошколске установе у поступку и право на изјашњавање наставника о ком се одлучује.

Професор емеритус

Универзитет може, на предлог факултета или друге високошколске јединице, доделити звање професора емеритуса редовном професору у пензији, пензионисаном у претходне две школске године, који има најмање 20 година радног стажа на универзитету, који се посебно истакао својим научним, односно уметничким радом, стекао међународну репутацију и постигао резултате у обезбеђивању наставно-научног, односно наставно-уметничког подмлатка у области за коју је изабран и то најмање три менторства на докторским дисертацијама, као и да је руководилац најмање два научна пројекта. Професор емеритус може учествовати у извођењу свих облика наставе на академским студијама другог и трећег степена, бити ментор и члан комисија у поступку израде и одбране докторских дисертација, односно докторских уметничких пројеката, бити члан комисије за припремање предлога за избор наставника универзитета и учествовати у научноистраживачком, односно уметничком раду. поступак и услови доделе звања и права лица из става 1. овог члана ближе се уређују општим актом универзитета, а у складу са минималним условима за избор у звања наставника на универзитету. Права и обавезе лица које је изабрано у наведено звање уређују се уговором о ангажовању за извођење наставе. Укупан број професора емеритуса ангажованих у настави не може бити већи од 3% од укупног броја наставника универзитета. Накнада за рад професора емеритуса, који изводи наставу на мастер академским студијама и докторским студијама исплаћује се под истим условима као и лицима из члана 93. став 2. овог закона. Поступак за доделу звања професор емеритус покреће високошколска установа у којој је лице провело најмање седам година десет година у радном односу са пуним радним временом. Члан САНУ у радном саставу, који је пре пензионисања имао наставно или научно звање, може учествовати у извођењу свих облика наставе на докторским академским студијама, бити ментор и члан комисија у поступку израде и одбране докторске дисертације, бити члан комисије за припремање предлога за избор наставника универзитета и учествовати у научноистраживачком раду.

Звање сарадника

Звања сарадника су: сарадник у настави, асистент и асистент са докторатом. Звања сарадника у извођењу наставе у оквиру студијских програма у оквиру образовно-уметничког поља уметности су: уметнички сарадник, виши уметнички сарадник, самостални уметнички сарадник, стручни сарадник, виши стручни сарадник и самостални стручни сарадник. Звања сарадника у извођењу наставе у оквиру студијских програма страних језика су: лектор и виши лектор. Високошколска установа може за потребе реализације студијских програма ангажовати и сараднике ван радног односа. Општим актом високошколске установе прописују се услови за избор у звања сарадника и време на које се закључује уговор о раду.

Сарадници у настави и асистенти

Високошколска установа бира у звање сарадника у настави на студијама првог степена студента мастер академских студија или специјалистичких академских студија, који је студије првог степена студија завршио са просечном оценом најмање осам (8). Изузетно, високошколска установа струковних студија може да изабере у звање сарадника у настави на студијама првог степена и студента мастер струковних студија или специјалистичких струковних студија, који је студије првог степена студија завршио са просечном оценом најмање осам (8). За сарадника у настави из уметничког поља може бити изабрано лице које има високо образовање првог степена студија, укупну просечну оцену најмање осам (8) и најмање девет (9) из групе предмета за коју се бира, у складу са општим актом високошколске установе, уколико у тој области нису предвиђене мастер академске студије. Посебни услови за избор у звање сарадника у настави утврђују се општим актом високошколске установе. Са наведеним лицем закључује се уговор о раду на период од годину дана, уз могућност продужења уговора за још једну годину два пута по једну годину у току трајања студија, а најдуже до краја школске године у којој се студије завршавају. Уговор закључује орган пословођења високошколске установе.

Високошколска установа бира у звање асистента, студента докторских студија који је сваки од претходних степена студија завршио са просечном оценом најмање осам (8) и који показује смисао за наставни рад. Високошколска установа може изабрати у звање асистента и магистра наука, односно магистра уметности коме је прихваћена тема докторске дисертације, односно докторског уметничког пројекта. Посебни услови за избор у звање асистента утврђују се општим актом високошколске установе. Изузетно, за наставу на клиничким предметима високошколска установа бира у звање асистента лице са завршеном одговарајућом здравственом специјализацијом. За асистента из уметничког поља може бити изабрано лице које има академски назив магистра уметности и уметничка дела која показују смисао за самостално уметничко стваралаштво, уколико у уметничкој области за коју се бира нису предвиђене докторске студије. За асистента из уметничког поља може бити изабрано лице које је завршило академске студије првог степена и има уметничка дела која показују смисао за самостално уметничко стваралаштво, уколико у уметничкој области за коју се бира нису предвиђене мастер академске, односно докторске студије. Са лицем изабраним у звање асистента закључује се уговор о раду на период од три године, са могућношћу продужења за још три године два пута по три године. Могућност продужења уговора о раду односи се и на асистенте који су стекли научни назив доктора наука, односно уметнички назив доктора уметности. Уговор закључује орган пословођења високошколске установе

Лектори српског језика на високошколским установама у иностранству

На захтев стране високошколске установе, у складу са међународним уговором и у оквиру међународне сарадње високошколске установе чији је оснивач Република, односно аутономна покрајина, министар, на основу јавног конкурса, а на предлог Комисије за избор лектора српског језика у иностранству, бира на период од три године лектора српског језика и књижевности.

Комисију именује министар, а чине је представник Министарства и представници катедри за српски језик и књижевност високошколских установа чији је оснивач Република. За лектора српског језика и књижевности може бити изабрано лице које има завршене мастер академске студије, односно основне студије у трајању од четири године према прописима који су важили до ступања на снагу Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 26/05, 100/07 – аутентично тумачење, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15 – аутентично тумачење, 68/15, 87/16 и 27/17 – др. закон), из области филологије и које зна један светски језик, односно језик земље пријема, на нивоу Б1 Заједничког европског оквира. Предност при избору има кандидат са завршеним студијским

програмом српског језика и књижевности, кандидат са већом просечном оценом на основним и мастер студијама, кандидат са објављеним радовима и наградама, кандидат са радним искуством.

Уколико на конкурсима нема кандидата са радним искуством, може бити изабран и кандидат без радног искуства, уз препоруку два наставника одговарајуће високошколске установе. Изборни период лектора може се продужити за још један мандат. Изузетно од става 1. овог члана, Министарство може, без спровођења јавног конкурса, предложити страниј високошколској установи кандидата који већ обавља послове лектора или лице које је прошло јавни конкурс и ушло у најужи избор за лектора на страниј високошколској установи, уз сагласност кандидата.

Министарство обезбеђује средства за подршку раду лектора српског језика у иностранству изабраних у складу са овим законом, до износа плате наставника у одговарајућем звању на страниј високошколској установи на којој ће лектор бити ангажован. Ближе услове у погледу избора, програма рада лектора српског језика на страним високошколским установама и других питања од значаја за ангажовање лектора, прописује министар.

Стечени стручни, академски, односно научни називи

Стручни, академски, односно научни назив који је стечен према прописима који су важали до ступања на снагу Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 76/05, 100/07 – аутентично тумачење, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15 – аутентично тумачење, 68/15 и 87/16), у погледу права која из њега произлазе, изједначен је са одговарајућим називом у складу са чланом 127. тог закона. Лице које је стекло или стекне стручни назив специјалисте струковних студија завршавањем специјалистичких струковних студија у складу са Законом о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 76/05, 100/07 – аутентично тумачење, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15 – аутентично тумачење, 68/15 и 87/16) задржава право на његово коришћење у складу са прописима према којима је исте стекло. Високошколске установе које су, у складу са чланом 128. став 1. Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 76/05, 100/07 – аутентично тумачење, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15 – аутентично тумачење, 68/15, 87/16 и 88/17), издавале дипломе о стеченом научном називу доктора наука, а које су у време одбране докторске дисертације и издавања дипломе имале решење о испуњености услова за почетак рада и обављање делатности, у складу са чланом 116. став 2. истог закона, а нису имале сагласност на наставни план магистарских студија према прописима који су важали до ступања на снагу тог закона, сматра се да су издавале дипломе о стеченом научном називу доктора наука у складу са законом (Службени гласник РС, број 73/2018. године). Високошколске установе које су након ступања на снагу закона о високом образовању из 2005. године уписивали студенте на основне студије по плановима и програмима којима нису предвиђени ЕСП бодови, а које су у време ступања на снагу овог закона имале решење о испуњености услова за почетак рада и обављање делатности, а нису имале акредитацију установе, односно студијског програма, сматра се да су издавале дипломе о стеченим академским називима у складу са законом. академски назив који је стечен у складу са одредбама става 4. овог члана у погледу права која из њега произилазе изједначен је са одговарајућим називом у складу са чланом 127. закона о високом образовању из 2005. године.

Успостављање јединственог информационог система просвете

Јединствени информациони систем просвете (у даљем тексту: ЈИСП) је скуп база података и рачунарских програма, потребних за прикупљање и обраду података у евиденцијама и регистрима, уз обезбеђивање заштите података о личности. **Високошколска установа дужна је да води евиденцију у складу са законом којим се уређују основи система образовања и васпитања**

и правилником о јединственом информационом систему просвете, односно да обезбеди ажуран унос података који се односе на евиденције и регистре: 1. регистар установа у систему високог образовања; 2. студената; 3. акредитованих студијских програма; 4. запослених у високошколским установама.

Успостављање ЈИСИ-а и управљање уз техничку подршку службе владе је у надлежности министарства. услове и начин успостављања јисп-а, регистара, вођења, обраде, уноса, ажурирања, доступности података који се уносе прописује министар.

Прималац података из регистара могу бити државни органи и организације, као и правна и физичка лице, под условом да су законом или другим прописима овлашћени да тражи податке и да су ти подаци неопходни за извршење послова из његове надлежности, уз обезбеђивање заштите података о личности.

Унос података у регистре и ажурирање података у регистрима високошколска установа је дужна да спроведе у року од три месеца од ступања на снагу закона о изменама и допунама закона о високом образовању. високошколска установа врши ажурирање података до краја текућег месеца за претходни месец.

Орган пословођења високошколске установе одговоран је за тачан и ажуран унос података.

Казнене одредбе

Члан 136. Новчаном казном од 200.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај високошколска установа, ако: 1. обавља делатност ван седишта и ван објеката у којима се обавља делатност; 2. остварује студијски програм који није наведен у дозволи за рад; 3. изврши промену назива, седишта и статусну промену супротно одредбама овог закона; 4. не учини доступном јавности докторску дисертацију пре јавне одбране, односно ако не успостави дигитални репозиторијум или у њему не чува одбрањену докторску дисертацију или не достави Министарству копију садржаја који чува у јавном репозиторијуму; 5. изабере орган пословођења супротно одредбама овог закона (члан 64. став 1); 6) не учини доступним јавности податке о износу средстава установе; 7. наплати школарину већу од утврђене у складу са овим законом (члан 71); 8) посебно наплаћује услуге студентима које су обухваћене школарином; 9. не учини доступним јавности мерила за утврђивање висине школарине и одлуку о висини школарине; 10. прими у радни однос наставника који не испуњава услове предвиђене овим законом, или без конкурса; 11. не организује предавања и друге облике наставе; 12. упише на студијски програм кандидата који се није пријавио на конкурс или супротно конкурс; 13. упише студенте преко броја утврђеног у складу са овим законом; 14. неуредно води евиденцију и издаје јавне исправе супротно одредбама овог закона; 15. изда диплому која не одговара акредитованом студијском програму; 16) неосновано наплати школарину; 17. ако наставнику откаже уговор о раду супротно одредбама овог закона; 18. изабере у звање и закључи уговор са сарадником у настави, асистентом, односно сарадником ван радног односа, супротно одредбама овог закона; 19. закључи уговор о радном ангажовању без претходно добијеног одобрења стручног органа високошколске установе у оквиру које наставник, односно сарадник има заснован радни однос; 20. не оконча поступак спровођења расписаног конкурса за избор у звање наставника у складу са овим законом и статутом, у року од девет месеци од дана расписивања конкурса; 21. не поступи по решењу инспектора; 22. не разреши орган пословођења; 23. омогући упис на студије првог, другог или трећег степена лицу које не испуњава услове за упис на те студије, односно услове за стицање одговарајућег стручног, академског или научног назива.

3. ПРАВИЛНИК О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ПРАВИЛНИКА О КРИТЕРИЈУМИМА И СТАНДАРДИМА ЗА ФИНАНСИРАЊЕ УСТАНОВЕ КОЈА ОБАВЉА ДЕЛАТНОСТ СРЕДЊЕГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

У Правилнику о критеријумима и стандардима за финансирање установе која обавља делатност средњег образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 72/15, 84/15, 73/16, 45/18, 106/20, 115/20 и 93/22), извршене су измене и допуне према следећем :

„ у члану 4. став1. дефинисано је да укупан фонда часова свих облика образовно-васпитног рада предвиђеног школским програмом одвија се у оквиру 40-то часовне радне недеље;”

У члану 5. став 1. мења се и гласи:

„броја ванредних ученика који школу похађају бесплатно по конкурс, или уз сагласност, министарства надлежног за послове образовања - Министарство просвете).”

„Код извођења практичне наставе и вежби у школи, врши се подела одељења на начин како је то предвиђено планом и програмом наставе и учења, односно наставним планом и програмом.”

У истом ставу додаје се став 5. који гласи:

„За свако одступање од прописаног броја ученика потребна је сагласност Министарства.”

У члану 7. после става 4. додаје се став 5. који гласи:

„Изузетно, уколико школа има статус ресурс центра остварује право на увећање за једног извршиоца на пословима помоћника директора.”

Члан 8. мења се и гласи:

„Школа (са највише 16 одељења) има једног извршиоца на пословима стручног сарадника (педагога или психолога).

Школа од 17 до 24 одељења има 1,5 извршилаца на пословима стручног сарадника (педагога или психолога).

Школа од 25 до 40 одељења има два извршиоца на пословима стручног сарадника (педагога или психолога).

Школа од 41 до 54 одељења има 2,5 извршилаца на пословима стручног сарадника (педагога или психолога).

Школа од 55 и више одељења има три извршиоца на пословима стручног сарадника (педагога или психолога).”

После члана 9. додаје се члан 9а који гласи:

„Школа која је стекла статус ресурсног центра може да на пословима које обавља ресурсни центар ангажује запосленог који је засновао радни однос у тој школи са пуним или непуним радним временом.

Школи која је стекла статус ресурсног центра признаје се један извршилац за остварена 24 сата на пословима ресурсног центра у складу са правилником којим се уређује рад ресурсног центра.

Број признатих извршилаца се повећава пропорционално повећању броја остварених сати на пословима ресурсног центра.”

Члан 11. мења се и гласи:

„Школа има једног извршиоца на пословима секретара.

Школа има једног извршилаца на пословима шефа рачуноводства (самосталног финансијско рачуноводственог сарадника, односно дипломираног економисту за финансијско рачуноводствене послове).

Школа од 12 до 20 одељења има 0,5 извршилаца на пословима референта за финансијско рачуноводствене послове или референта за правне, кадровске и административне послове.

Школа од 21 до 28 одељења има једног извршиоца на пословима референта за финансијско рачуноводствене послове или референта за правне, кадровске и административне послове.

Школа од 29 до 36 одељења има 1,5 извршилаца на пословима референта за финансијско рачуноводствене послове или референта за правне, кадровске и административне послове.

Школа са 37 до 44 одељења има два извршиоца на пословима референта за финансијско рачуноводствене послове или референта за правне, кадровске и административне послове.

Школа са 45 и више одељења има 2,5 извршилаца на пословима референта за финансијско рачуноводствене послове или референта за правне, кадровске и административне послове.“

ОБАВЕЗЕ

УРЕДБА О ПОСТУПКУ ЗА ПРИБАВЉАЊЕ САГЛАСНОСТИ ЗА НОВО ЗАПОШЉАВАЊЕ И ДОДАТНО РАДНО АНГАЖОВАЊЕ КОД КОРИСНИКА ЈАВНИХ СРЕДСТАВА („Сл. гласник РС“, бр. 159/2020)

Корисник јавних средстава подноси молбу надлежном органу најкасније до 5. у месецу. Збирни преглед примљених молби из става б. овог члана доставља се Министарству финансија на Обраци ЗПМ - Збирни преглед молби, који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део. Овај образац доставља се у писаном и електронском облику, на мејл: zaposljavanje@mfin.gov.rs.

Рок 5.9.2023. год.

Надлежни орган дужан је да размотри приспеле молбе, нарочито водећи рачуна о попуњености систематизованих радних места, динамици запошљавања код сваког појединачног подносиоца молбе из своје надлежности, као и значају радних места чије се попуњавање захтева и да оне молбе које оцени оправданим проследи Министарству финансија ради прибављања мишљења, најкасније до 10. у месецу.

Рок 10.9.2023.

Комисија одлучује једанпут месечно о давању сагласности за ново запошљавање, до 25. у месецу.

Рок 25.9.2023.

ПРАВИЛНИК О КРИТЕРИЈУМИМА И СТАНДАРДИМА ЗА ФИНАНСИРАЊЕ УСТАНОВЕ КОЈА ОБАВЉА ДЕЛАТНОСТ СРЕДЊЕГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА („Сл. гласник РС“, бр. 72/2015, 84/2015, 73/2016, 45/2018, 106/2020, 115/2020 и 93/2022)

Средња школа доставља министарству надлежном за послове образовања - надлежној школској управи извод из годишњег плана рада школе са елементима потребним за утврђивање цене услуга.

Рок 15.9.2023.

ПРАВИЛНИК О КРИТЕРИЈУМИМА И СТАНДАРДИМА ЗА ФИНАНСИРАЊЕ УСТАНОВЕ КОЈА ОБАВЉА ДЕЛАТНОСТ ОСНОВНОГ И СРЕДЊЕГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА УЧЕНИКА СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ („Сл. гласник РС“, бр. 73/2016, 45/2018 и 49/2023)

Установе које обављају делатност основног и средњег образовања и васпитања ученика са сметњама у развоју достављају министарству надлежном за послове образовања - надлежној школској управи извод из годишњег плана рада установе са елементима потребним за утврђивање цене услуга.

Рок 15.9.2023.

ПРАВИЛНИК О КРИТЕРИЈУМИМА И СТАНДАРДИМА ЗА ФИНАНСИРАЊЕ УСТАНОВЕ КОЈА ОБАВЉА ДЕЛАТНОСТ ОСНОВНОГ И СРЕДЊЕГ МУЗИЧКОГ И БАЛЕТСКОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА („Сл. гласник РС“, бр. 41/2019)

Установа која обавља делатност основног музичког, односно балетског образовања и васпитања и установа која обавља делатност и основног и средњег музичког, односно балетског образовања и васпитања доставља министарству надлежном за послове образовања и то надлежном саветнику задуженом за финансијске послове извод из годишњег плана рада школе са елементима потребним за утврђивање цене услуга.

Рок 15.9.2023.

ПРАВИЛНИК О КРИТЕРИЈУМИМА И СТАНДАРДИМА ЗА ФИНАНСИРАЊЕ УСТАНОВЕ КОЈА ОБАВЉА ДЕЛАТНОСТ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА („Сл. гласник РС“, бр. 73/2016, 45/2018, 106/2020 и 115/2020)

Основна школа доставља министарству надлежном за послове образовања и то надлежном саветнику задуженом за финансијске послове Извод из годишњег плана рада школе са елементима потребним за утврђивање цене услуга.

Рок 15.9.2023.

ПРАВИЛНИК О СИСТЕМУ ИЗВРШЕЊА БУЏЕТА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ („Сл. гласник РС“, бр. 144/2022)

Корисник доставља план извршења буџета након додељених јануарских квота, кроз информациони систем извршења буџета сваког месеца, најкасније до 5. у месецу.

Рок 5.9.2023.

Директним буџетским корисницима који имају индиректне буџетске кориснике укључене у систем извршења буџета Републике Србије рок за унос планова продужава се за два радна дана ради провере и корекције планова индиректних буџетских корисника.

Рок 7.9.2023.

Управа за трезор утврђује квоте најкасније до 15. у месецу за наредни месец. Квоте се утврђују на месечном нивоу до краја буџетске године на трећем нивоу економске класификације.

Рок 5.9.2023.

ПРАВИЛНИК О НАЧИНУ КОРИШЋЕЊА СРЕДСТАВА СА ПОДРАЧУНА КОНСОЛИДОВАНОГ РАЧУНА ТРЕЗОРА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, ОДНОСНО ДРУГИХ РАЧУНА, НАЧИНУ ПЛАСИРАЊА НОВЧАНИХ СРЕДСТАВА, КАО И О НАЧИНУ ИЗВЕШТАВАЊА О КОРИШЋЕЊУ, ОДНОСНО О ИНВЕСТИРАЊУ СРЕДСТАВА („Сл. гласник РС“, бр. 101/2018)

Локални орган управе надлежан за финансије извештава Управу о инвестирању новчаних средстава са консолидованог рачуна трезора локалне власти на домаћем финансијском тржишту новца, подношењем надлежној организационој јединици Управе Обрасца ИКРТЛВ - Извештај о инвестирању новчаних средстава на консолидованом рачуну трезора локалне власти за месец _____ 20_ . године, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део, до 5. у месецу за претходни месец.

ПРАВИЛНИК О САДРЖАЈУ И НАЧИНУ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЕШТАВАЊА О ПЛАНИРАНИМ И ОСТВАРЕНИМ ПРИХОДИМА И ПРИМАЊИМА И ПЛАНИРАНИМ И ИЗВРШЕНИМ РАСХОДИМА И ИЗДАЦИМА ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ („Сл. гласник РС“, бр. 79/2011)

Достављање података о планираним приходима и примањима (Образац 1), планираним расходима и издацима (Образац 2 и Образац 2а), који у себи садрже промене настале по основу измена и допуна буџета у току буџетске године (ребаланс), по основу промене апропријација и по основу коришћења текуће буџетске резерве. Подаци се достављају на прописаним обрасцима до 15. у месецу за претходни период.

Квартално достављање података о оствареним приходима и примањима и извршеним расходима и издацима за све изворе прихода, као и података о неизмиреним доспелим обавезама. Подаци се достављају на прописаним обрасцима до 20. у месецу за претходни период.

ПРАВИЛНИК О НАЧИНУ И САДРЖАЈУ ИЗВЕШТАВАЊА О БРОЈУ ЗАПОСЛЕНИХ КОД КОРИСНИКА СРЕДСТАВА БУЏЕТА ЛОКАЛНЕ ВЛАСТИ У 2023. ГОДИНИ („Сл. гласник РС“, бр. 21/2023)

Попуњени Образац 1 - Преглед броја запослених, у складу са овим правилником, доставља се до 15. у месецу за претходни месец.

СТАТИСТИКА

Просечна зарада за јун 2023. године износи:

- Бруто износ 118.025

- Нето зарада 85.539

Саопштење РЗС од 25.8.2023. године.

ИЕП АКРЕДИТОВАНА КОНФЕРЕНЦИЈА
ВАСПИТНИ РАД У ДОМОВИМА УЧЕНИКА
СРЕДЊИХ ШКОЛА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

5-8. ОКТОБАР 2023.

ДЕТАЉНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ НА WWW.IEP.RS

011/655-76-31

office @ iep.rs

011/655-76-32

ИЕП ТРЕЋА РЕГИОНАЛНА КОНФЕРЕНЦИЈА
ЈАВНЕ НАБАВКЕ - ПРИМЕНА У ПРАКСИ
19-22. ОКТОБАР 2023.

ДЕТАЉНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ НА WWW.IEP.RS

 011/655-76-31

office @ iep.rs

011/655-76-32

